

## Taxonómia cieľov v kognitívnej oblasti (B. S. Bloom)

V každej kategórii je potrebné správne formulovať špecifický cieľ – **aktívne sloveso** zamerané na činnosť žiaka.

Výsledkom aktívnej činnosti žiaka je určitý **konkrétny produkt**, ktorý je merateľný, kontrolovateľný, napomáha spätnej väzbe.

Tento produkt dosiahneme **správnym výberom metódy**.

| Kategória                   | Proces formovania základných schopností                                                                                                                                                              | Návrh metód                                                                                                   | Produkty tohto procesu                                                                                             |
|-----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Zapamätanie</b>          | Pomenovať, formulovať, vysvetliť, definovať, určiť, priradiť, reprodukovat', opísať, opakovať, zoradiť                                                                                               | Rozprávanie, vysvetľovanie, výklad                                                                            | Zápis, náčrt, výstrižok                                                                                            |
| <b>Porozumenie</b>          | Dokázať, zdôvodniť, uviesť príklad, interpretovať, vedieť vysvetliť, porovnať, doplniť, inak formulovať                                                                                              | Výklad, slovný opis, práca s PZ, s učebnicou, so SP                                                           | Zápis, opis, zoznam, tabuľka, dopĺňovačka                                                                          |
| <b>Aplikácia</b>            | Nakresliť, aplikovať, plánovať, usporiadať, diskutovať, navrhnuť, použiť, riešiť, zostaviť, vybrať, vyhľadať, demonštrovať, rozhodnúť                                                                | Kreslenie, práca so SP, s inou literatúrou, práca v skupinách                                                 | Ilustrácia, mapa, krížovka, schéma, model, vypracovanie úlohy, cvičenia                                            |
| <b>Analýza</b>              | Porovnať, urobiť rozbor – analyzovať, rozdeliť, nájsť princíp usporiadania, rozhodnúť, špecifikovať, rozlíšiť, prirovnať, porovnať                                                                   | Rozhovor v kruhu, diskusia, rozbor textu, práca so SP, práca v skupinách                                      | Referát, porovnanie výsledkov, tabuľka, schéma                                                                     |
| <b>Syntéza</b>              | Vymyslieť, sformulovať, modifikovať, kontrolovať, skladať, zobraziť, navrhnuť, ohodnotiť, vyjadriť, zhrnúť, vyvodiť záver, nájsť analógiu, dokázať, vytvoriť hypotézu                                | Hra, spev, demonštračné metódy, modelovanie, panel, diskusia, práca v skupine, individuálna, dialóg, rozhovor | Nápad na hru, pieseň, pantomímu, dramatizáciu, scénku, situačnú modlitbu, názor, hypotéza, projekt, plagát, komiks |
| <b>Hodnotiace posúdenie</b> | Posúdiť hodnotu, vysloviť mienku, zhodnotiť, obhájiť, zdôvodniť, porovnať, oceniť, argumentovať, vyvodiť závery, oponovať, preveriť, vybrať, uviesť klady a zápory, diskutovať, zostaviť hierarchiu, | Slovná, deduktívna, indukčná                                                                                  | List, diskusia, zhodnotenie, autoevalvácia, konklúzia, vyriešenie problému, dilemy, formulovanie myšlienky, nápadu |

## Taxonómia cieľov v afektívnej oblasti (D.B.Kratwohl)

| Kategória                                 | Proces formovania základných schopností                                                                              | Návrh metód                                                      | Produkty tohto procesu                                               |
|-------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|
| <b>Prijímanie</b>                         | Vnímať, pozorovať, počúvať, prijímať                                                                                 | Demonštračná                                                     | Obraz, ilustrácia, plagát                                            |
| <b>Reagovanie</b>                         | Identifikovať sa, vcítiť sa, nadchnúť sa, prejavíť záujem, vyjadriť vzťah, reagovať                                  | Dramatizácia, meditácia, písanie listu, žalmu, práca v skupinách | Vyjadrenie pocitov, názorov, skúseností, myšlienok                   |
| <b>Ocenenie hodnoty</b>                   | Oceniť, povzbudiť sa, vážiť si charakter, konanie, hodnotu, dielo, prácu, akceptovať, presvedčiť sa o..., preferovať | Individuálna práca, dialóg, problémová situácia, práca v skupine | Počúvanie (svedomia), uvažovanie, diskusia, rozhodnutie sa, polemika |
| <b>Integrovanie hodnôt do sústavy</b>     | Uvedomiť si, integrovať, určiť dominanty, zostaviť škálu, prejavíť záujem                                            | Panelová diskusia, logické postupy (zdôvodnenie), polemika       | Diskusia, dialóg, tvorivé myslenie, rozhodovanie                     |
| <b>Internalizácia hodnôt v charaktere</b> | Uvedomiť si, prejavíť záujem, rozvíjať (schopnosť), zovšeobecniť (postup)                                            | Rozprávanie, rozhovor, panelová diskusia, polemika               | Diskusia, uvažovanie (o hodnotách), počúvanie, rozhodnutie sa        |

## Taxonómia cieľov v psychomotorickej oblasti (H. Dave)

| Kategória            | Proces formovania základných schopností                         | Návrh metód                                                             | Produkty tohto procesu                                                                           |
|----------------------|-----------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Imitácia</b>      | Vytvoriť, napodobniť, pozorovať, opakovať                       | Demonštračná (tanec, pantomíma, scénka), práca s vykladacím materiálom  | Stvárňovanie<br>Pantomíma, tanec, ilustrácia, scénka, iné stvárnenie (modelovanie, koláž)        |
| <b>Manipulácia</b>   | Predviesť, namaľovať, zahrať, vyformovať, vybrať si činnosť     | Hra, kreslenie, koláž, tanec, modelovanie (hlina)                       | Orientácia a vyhľadávanie                                                                        |
| <b>Spresňovanie</b>  | Vyznačiť (na mape, v texte), skontrolovať, upresniť             | Práca so SP, s PZ, s učebnicou, s inou literatúrou                      | Návrh na dramatizáciu, bibliodrámu, sekvenciu (zoradenie činnosti alebo obrazov v určitom slede) |
| <b>Koordinácia</b>   | Spolupracovať, spoločne vytvoriť, podieľať sa, identifikovať sa | Práca s bibl. textom, práca v skupine, demonštračná (tvorivá v skupine) | Modlitba, práca v spoločenstve                                                                   |
| <b>Automatizácia</b> | Formovať návyk                                                  |                                                                         |                                                                                                  |

Spracovala:

PaedDr. Viera Súkeníková, metodička Diecézneho katechetického úradu Spišskej diecézy